

Edward Krause

Jeziorsko, gm. Warta, woj. sieradzkie. Stanowisko 4

Informator Archeologiczny : badania 12, 87-88

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W pierwszym rzędzie kontynuowano prace wykopaliskowe na cmentarzysku ciałopalnym "łużycko-kloszowym", usytuowanym w "centralnej" części tego tarasu. Przekopano 3 ary, które zlokalizowano wzdłuż wschodniej krawędzi ubiegłorocznego wykopu, celem uchwycenia na tym kierunku zasięgu cmentarzyska. Odkryto tylko jeden grób "kloszowy", oznaczony kolejnym /w nawiązaniu do lat poprzednich/ numerem 65. Smukły klosz "jajowaty" nakrywał oryginalną baniastą urnę, zdobioną trzema parami wypukłych "sęczków", rozmieszczonych na wysokości brzuśca. Duża misa niemal w całości nakrywała niewielką urnę, zawierającą "przemyte" po spaleniu szczątki kostne zmarłego ułożone w porządku anatomicznym.

Podjęcie prac wykopaliskowych na skraju zniwelowanej krawędzi tarasu /około 160 m na północny-wschód od wspomnianego cmentarzyska/ spowodowane zostało uprzednimi nieprzewidzianymi pracami. W tym eksponowanym miejscu /w bezpośrednim sąsiedztwie podmokłych łąk/ przekopano dalsze trzy ary, odkrywając dziesięć obiektów osadniczych, związanych głównie z osadnictwem halaztacko-lateńskim, w tym 3 półziemianki, 2 paleniska otwarte, 1 jama gospodarcza /spichlerz na przechowywanie żywności/, 2 jamy tzw. odpadkowe i najbardziej interesujący obiekt produkcyjny - piec do prymitywnego wypału naczyń glinianych. W całości zachowała się tylko dolna część pieca, obejmująca duże palenisko wyłożone polnymi kamieniami i skorupami wylepianymi gliną /stanowiącymi zwartą masę ceramiczną/. Część górną pieca stanowiła właściwa komora /zachowana niestety w formie rumowiska/, oddzielona od paleniska rusztem. Od strony północnej zachowały się podwaliny kopuły pieca, w której wnętrzu znajdowało się kilka potłuczonych naczyń. W profilu pozostałości pieca /jako obiekt nr 71/, wyraźnie rysowały się jak w formie czarnej nieregularnej plamy na tle jasnego piasku.

W pobliżu odkryto naczynie gliniane /górną część ściętą spychaczem/, wypełnione masą "żelazistą", którego charakter określony może być po wykonaniu analiz specjalistycznych.

Na całej odsłoniętej części stanowiska /w dolnych piaszczystych warstwach/, stwierdzono pozostałości osadnictwa ze starszych epok, w tym głównie bogato zdobionej ceramiki kultury pucharów lejkowatych.

Materiały przechowywane są w zbiorach PMA.

Badania będą kontynuowane.

JEZIERZYCE, gm. Śmigiel
woj. leszczyńskie
Stanowisko 2

patrz
wczesne średniowiecze

JEZIORSKO, gm. Warta
woj. sieradzkie
Stanowisko 4

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Badawcza

Archeologiczno-Konser-
watorska
Oddział w Poznaniu

Badania prowadził mgr Edward Krause. Finansowała Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Stanowisko wielokulturowe: osady kultury łużyckiej i przeworskiej, osada wczesnośredniowieczna i późnośredniowieczna-nowożytna.

Stanowisko położone jest w obrębie wsi Jeziorako, na jej północno-wschodnim skraju, na wysokości środkowej terasy. Warty, w pobliżu starorzecza.

Badania wykopaliskowe poprzedzone zostały wykonaniem planu sytuacyjno-wysokościowego, planigrafii materiału powierzchniowego i badań wiertniczych. Objęty one obszar 20 arów. Przy użyciu spychacza zdjęto warstwę próchnicy ornej na głębokość około 0, 40/0, 50 m. Wykonano dokumentację rysunkową całej odkrywki oraz wyeksplorowano obiekty.

W sumie na obszarze odkrywki wydzielono i wyeksplorowano około 200 obiektów nieruchomych w postaci różnego rodzaju i przeznaczenia jam, palenisk, ziemianek, dołków postępowych, skupisk ceramiki, wolno stojących naczyń, itp. Dotąd trudno określić szczegółowo chronologię znacznej liczby obiektów. Dla około 60 obiektów będzie niemożliwe z powodu braku materiału źródłowego.

Wystąpiły obiekty kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu i HC /jamy, dołki postępowe/, kultury przeworskiej z okresu późnolateńskiego i starszego podokresu rzymskiego /jamy, obiekty mieszkalne, paleniska/, podobne z okresu wczesnośredniowiecznego oraz nieokreślone jeszcze bliżej co do funkcji /być może glinianki /obiekty późnośredniowieczne/ nowożytne.

Ruchomy materiał zabytkowy stanowiły ułamki naczyń glinianych /około 5 tys. sztuk/, kości zwierzęce /1.600 sztuk/, polepa /350 sztuk/. Z pojedynczych zabytków wymienić należy szpilę brązową z łabędzią główką kultury łużyckiej, 5 fragmentów żaren rotacyjnych, grzebień, paciorek szklany, 2 fibule kultury przeworskiej oraz toporek żelazny wczesnośredniowieczny.

Z obiektów pobrano 66 próbek glebowych na oznaczenie zawartości fosforu.

Materiały i dokumentacja z badań znajduje się obecnie w PBAK PP PKZ O/Poznań.

Badania zakończono.